

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN, KIADÓ ES TULAJDONOS: LÓWY B.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyílt-tér sora: 1 kor na.

Háboru és gazdasági élet.

A háboru viharos szele mind közelebb ér a modern civilizáció és a modern kultúra nagy váraihoz. A távoli Kelet és a messzi Dél háborus küzdelmei után ott hangzik a fegyverek zaja, a hol már az összes kulturállamok érdekei találkoznak és a honnan a modern közlekedés technikájával alig egy-két napi út vezet a modern kultúra és haladás, az emberi szellem lehető legelőkeltebb művei közé. A régi görög bölcsék tanították, hogy a filozófia a halállal való foglalkozás, de az is kétségtelen, hogy a háboru veszedelme a mai kultúrembert is filozofálásra készíti. A modern embert, aki a jogrend uralmát a mai jogállamban nagy tökéletességre vitte, gondolkodásra készíti az utóbbi éveknek mind erősebbé váló háborus zaja. Igen, az utóbbi évek háboruinak számos oka volt, és valóban elhibázott dolog lenne, ezeket a háborukat általánosítani. De azért érdemes még ma is, és talán még inkább, mint valaha, mert folytonosan háborus időkben élünk, elgondolkodni azon, hogy természeti vagy erkölcsi szükségesség-e a háboru? Ez a kérdés, amelylyel minden időkben annyit foglalkoztak az összes népek bölcselői és gondolkodói, és a mely előtt ma is elgondolkodva állunk. Már gyakorlatibb az a felfogás, a mely a

kulturát szembeállítja a háboruval és azt állítja, hogy a legutóbbi háboruk mind gyarmati háboruk voltak és magasabb kultúra győzelmét jelentették az alsóbbfoku kultúra fölött. Viszont kétségtelen az is, hogy ez az általánosítás is távol jár a valóságtól. Egy bizonyos: az, hogy kultúra és háboru egymásnak ellentétei, és éppen azért féltő aggodással nézzük, hogy a háboru terjedő szele képes lesz-e kikezdeni az európai kultúra legrégebb és legszilárdabb bástyáit is?

Ha a háboru a kultúra ellensége, akkor a gazdasági haladásra nézve is az, mert kétségtelen, hogy a kulturális fejlődésnek ezt a tényezőjét is megakasztja. A termelő lakosság ezreit vonja el foglalkozásuktól, a gazdasági munkától, másfelől pedig rohamos pusztítást idéz elő a termelt értékekben, a melyeknek pótlása ismét hosszú időt igényel. A kultúra és a háboru küzdelmében azonban az a vigasztaló, hogy hosszú időre számítva a kultúra az, a mely diadalmaskodik, úgy hogy a kultúra és vele a gazdasági fejlődés feltartóztatlan diadalutjában a háboru mindig csak egy kis epizód marad, mely a kulturális és gazdasági haladást több-kevesebb időre visszaveti ugyan, de hosszabb időn át feltartóztatni nem képes. Az is kétségtelen, hogy az általános evolúcióban a háboru sem marad a régi. A mai háboruk nem az ó- vagy középkor embert és vagyont nem kímélő pusztító háborui, időtarta-

muk pedig a harci eszközök tökéletesedése és a technikai igazgatás költségessége mellett jóval rövidebbre van szabva.

A mai kultúra és a gazdasági élet azonban nem csupán azért ellensége a háborunak, mert a modern állam és a mai ember felfogásával össze nem egyeztethető. A mai gazdasági munka minél többet igyekszik előállítani és mellette a meglévő értékeket is minél sikeresebben meg akarja őltalmazni; a háboru pedig mindezeknek ellent mond. De azonkívül a mai állam a fejlődésnek arra a fokára jutott el, a hol a háboru a saját gazdasági fejlődését érezhetően hátráltatja. Arra gondolunk, hogy a kulturában vezető államok szociálpolitikai feladatai óriási arányokban növekednek és óriási arányokban emelkednek a kiadások is, a melyek ezeknek a feladatoknak a megvalósítására szükségesek. E feladatok mellett úgy a fegyveres béke, de még inkább a háboru veszedelmes jelenségei és a viszonyoknak alapos vizsgálata meggyőzhet arról, hogy legnagyobb kulturállamokat a saját gazdasági és szociálpolitikai feladataik visszatartják attól, hogy ezen a téren veszedelmes tuzásokra ragadtassák magukat. Ezekre a kulturállamokra tényleg jellemző, hogy józan belátással csakis gyarmati háborura alkalmasak, olyan háborura, a melylyel tulajdonképpen a gazdasági és kulturális haladást mozdítják elő. Ebből a szem-

TÁRCA.

Balatoni hangulat.

(Vihar.)

Izzó láthatárról nyílalik
Tompa moraj végig
A Balaton
Megindult habzó hullámtengerén,
S zajlik fenekén
És a parton.

Felhőgomolyt kerget a vihar,
Zúg, sir a zivatar,
Dörög az ég,
Habzik a zöldre vált hullámhegyek
Taréja és völgynek
Freccsödik szét.

Úgy zajong, jajdul és sir néha
Érzelmek vihara
Dült keblemben
Látva, hogy ádáz hazugság vezet,
Dönt világrendet
Még szélteben.

A. M.

Népilelet.

Irta: Zöldi Márton.

Delet harangoztak. A nagy kőbánya tölcseralaku mélyedéséből ágyuszóra emlékeztető dörgések hallatszottak. Félpercenként egy-egy dörgés, mely jókora távolságban is megreszkettette a földet. Sziklákat robbantottak a bányában. Ezt a veszedelmes munkát rendszerint délelőtt végzik, mikor a bányászok jó messzire, biztos helyre húzódnak ebédelni. Az óvintézkedések szigorúak — de a balsors ielemeny és a szabályok, utasítások szük résen át is tudnak maguknak áldozatokat keríteni.

Pünkösöd hetében Grubics Miklós horvát bányamunkás volt az áldozat. A dinamit borzalmas feszítő ereje egy mázsás trahit szikladarabot röpitett feléje. Egy pillanat alatt szétzúzott mellette, rettenetesen éléketlenítve, holtan terült el a bányát szegélyező puha pázsiton.

Halálát — ezt kétségtelenül megállapították — a maga vigyázatlansága okozta. A megszabott időnél néhány perccel előbb hagyta

el a védelmül szolgáló tömör sziklafalat. Társai, barátai, a horvát bányamunkások, a kínos izgalomból feldult arccal álltak körül a holttestet. Másnap este csüggedten, elkeseredetten, könnyes szemmel kísérték koporsóját a hegyoldalban fekvő falusi temetőbe.

De már előbb, vagyis nyomban a katasztrófa után az öreg Hrabivoriccs Mátyás, a horvát munkásnök doyenje, szóba hozta, hogy értesíteni kellene levélben az elhunyt feleségét, ki a régi határörvidék egyik hegyi falujában lakik az édesanyjánál. Erre megszólalt egy fiatal horvát munkás, Joco, ki lakótársa volt a szerencsétlenül járt Grubics Miklósnak.

— Felesleges volna írni, — mondotta — mert a szegény Miklós csak két-három nap előtt kapott levelet feleségétől. Azt írta az asszony a levélben, hogy idejön hozzá. Már bizonyosan utban van a boldogtalan.

A többiek megilletődve vették tudomásul Joco értesítését és az öreg Hrabivoriccs fejét csóválta. Káromkodni akart, de elfojtotta indulatát.

— Szegény asszony, ha tudná, mire jön — mondotta nála szokatlan érzékenyüléssel. A temetés után Joco, az elhunyt volt lakó-

A tisztességes kereskedő súlyt fektet arra, hogy a régi hírnevű

ZACHERLINT

kérő vevőinek, ne akasszon megtévesztő surrogatumot a nyakába. Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is. Hogy az ilyen esempészeketől, melyek az utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben előfordulnak, magunkat megóvjuk, ügyeljünk legfigyelmesebben „Zacherlin” névre.

pontból érthető Anglia és Németország megegyezése a flotta fejlesztése terén, Franciaország felzudulása a három évi szolgálati idő ellen, mindegyik kulturállamnak csaknem egyöntetű és folytonos gyarmati terjeszkedése.

A tény az, hogy a modern kulturállam éppen a saját gazdasági viszonyaira való tekintettel csupán gyarmati irányban folytatott háborút. És itt nem kell éppen afrikai vagy ázsiai gyarmatokra gondolni, hanem olyan terület-szerzésre, mely gazdaságilag jelentékenyen elmaradott és ennél fogva a kulturállam vezetése alatt hatalmas erő kifejtésre képes. Minden más háboru kulturállamok között csak gazdasági erővesztésre és ennél fogva a radikális gazdasági pártok felülkerekedésére vezethet, mert ezek a pártok minden ilyen háborút, a mely az alsóbb gazdasági osztályok gyöngítésére vezet, igen jól kihasználhatnak.

Mindezek a szempontok azonban a modern háboru gazdasági kérdéseinek nagy általánosságban való filozófikus megítélésére vonatkoznak. De a konkrét esetekben is a háboru, ha elkerülhetetlen, csak úgy képes az elpusztult értékeket pótolni, sőt jelentékenyebb gazdasági fejlődést előidézni, ha gyarmati jellegű területszerzéssel jár együtt, vagy legalább az illető ország érdekszféráját oly irányban terjeszti ki, hogy azzal az illető államterületnek gazdasági és kulturális fejlődése jár együtt. Még ezek az esetek sem teszik azonban szükségessé a háborút, mert kétségtelen, hogy sokkalta célszerűbb, ha ez a terjeszkedés és gazdasági haladás a háboru elkerülésével is megvalósítható, mert a háboru mindig csak hatalmi eszköz marad, a mely emberek és értékek pusztulásával van egybekötve.

A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Sopronban június hó 1. napján délelőtt 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. ipartelügyelőséghez küldendők Deák-tér 8.

társa, szomorúan ballagott haza. Fiatal, csontos arcú legény volt, jellegzetes délszláv vonásokkal. A sűrű, merész ivű szemöldök alatt két tüzes fekete szem villogott. A szemeket most a megilletődés bágyadtta, látólossá tette. Ott ült a nyitott ablaknál a kis udvari szobában és észre se vette, hogy leszállt az est. Egy darabig belebámult a sötétségbe, aztán valami szorongó érzés arra készítette, hogy világot gyújtson. . . Nagyot sóhajtott, mikor imént elhantolt lakótársának árván maradt ágyára esett a tekintete. Nem mintha a halálból, akár a magából, akár a máséban a kelleténél nagyobb káoszt csinált volna. De sajnálta az asszonyt, kit gyermekkorától ismert, kivel ott a granicsár faluban a sziklák között sokat kószált együtt. Sajnálta főleg azért, mert tudta, hogy az ura nagyon szerette és ami ennél az indulatos népnél ritkaság, meg is becsülte. Emlékezett, hogy a bányaszerencsétlenség áldozata még a mult héten is mennyit emlegette az asszonyt, hogy kívánta vajha gyermekük lenne. Igen, ott sóhajtozott azon az ágyon, mely most oly rettenetes üres. . .

Epp hogy eltűnődött ezen a gondolon, mikor az ajtó hirtelenül megnyílik és egy gömbölyű képű, alacsony, barna paraszt-asszony batyuval a hátán lép be. Addig nem szólt, nem köszönt, míg a batyut meg nem oldotta a nyakán és le nem eresztette a padlóra.

Jocó az ijedségtől meredt szemmel nézte

Községi gyűlés Tapolczán.

Tapolcza nagyközség képviselőtestülete folyó hó 12-én Tibola János új községbíró elnöklésével tartott gyűlésén a községbíró üdvözölve a megjelenteket, működéséhez a képviselőtestület támogatását kérve, a gyűlést megnyitja.

Az illetőségi ügyek folyamán Bogdán Ferenc és fia tapolczai illetőségét elutasítja. Ezután a tisztújításkor megválasztott, de távol volt Szollár Gáspár községi pénztáros tette le a hivatalos esküt, a képviselőtestület jelenlétében, a főjegyzőnek.

Kovács Mihály indokolt kérelmére részére a háza előtti kívánt területet beépítés céljára ingyen átengedi.

Elhatározza, hogy a község előfizetőként belép a törvényhatósági telefonhálózatba, elhatározza továbbá, hogy az osztálymérnökség mellett lévő kutat megszünteti, beboltoztatja; a vasúti vendéglő kutjának ügyét, míg a villanytelepen létesítendő mélykút ügye befejezést nem nyer, elhalasztja. A közlegető keleti oldalán, a marhák részére, kutat ásat, a felső-malom mellett létesítendő kút minőségének és helyének megállapításával az előjáróságot megbizza.

A községi közmunkát, kétfogatu igásnapszámra 10 koronában, egyfogatu igásnapszámra 5 koronában, a kézi napszámot pedig 1 korona 60 fillérben állapítja meg, továbbá, hogy minden igavonóállat tulajdonosa, egy igavonó után egy napot, egy pár után két napot, zsuppos ház tulajdonosa négy kézi napszámot, földszinti cserepes ház hat, emeletes ház tulajdonosa nyolc, idegen házban lakók, valamint családtagok egy kézi napszámot tartoznak szolgálni. Községbíró megbízott, hogy a halastói bérlőt közmunkájának leszolgáltatására hívja fel.

A közmunka harmadrészenként a beltelekre, a diska és hatosi utakra fordítottatik. A községi hivatalos órákat május 1-től október 15-ig reggel 7 órától délután 1 óráig, az anyakönyvi hivatalos órák reggel 7—11 óráig, vasár és ünnepnapokon pedig a hivatalos órák reggel 8—10 óráig tartanak. A norma ünnepnapok és Szent-István napja teljes munkaszünet. Délután a hivatalnokok és alkalmazottak felváltva napos szolgálatot teljesítenek.

Az adóügyi irnok átalányát havonként 16 korona 66 fillérrel felemeli. Négy rendőr részére 1907 évi október—december hónapokra eső 30—30 korona korpótléket kiutalja.

Az esküdtképes férfiak összeíró bizottságába Fülöp Károlyt választja.

Tudomásul veszi a szentkúti öntözés engedélyezése tárgyában küldött alispáni értesítést. — Elhatározza két tenyészkan beszerzését. Engedélyezi Duchon Jánosnének, a bemutatott terv alapján, az építkezést és utca létesítést, amely utóbbit Batthányi utcának nevez el. — A villamosvilágítás ügyét 30 nap mulva tárgyalja, az előtárgyalásokkal a villamos-bizottságot megbizza.

A Balaton — Budapesten.

Sági János, a Balaton szépségeinek szorgalmas hirdetője és Szalay Sándor nagykanizsai újságíró ismertetést írtak a Balatonról, melyet folyó hó 15-én mutattak be az Uránia-színházban a budapesti közönségnek.

A Balatonról már régebben is tartottak előadást az Urániában, melyet a közönség szeretettel fogadott. De azóta a Balatonpart nagy változásokon ment át. Megépült a zalai oldal vasútja, nagy uri építkezések történtek, új telepek létesültek, a hegyek lábánál bazaltuzó telepeket építettek. Az új életet, a legújabb viszonyokat bemutatandó, átírták a darabot, a színház pedig a régi képeket újakkal pótolta úgy, hogy a szép darab most még nagyobb hatással volt a nézőre.

Ezért az előadásért köszönettel tartozunk Sági Jánosnak. Bemutatta a budapesti közönségnek a Balatont most, a fűrdőszezon

a belépő asszonyt, kibén felismerte szegény Miklós bátyjának feleségét, vagyis tegnap óta özvegyét. Az asszony is megismerte őt, — Te vagy Jocó? Az ám . . . tudom, hogy együtt laktok megirta az uram. . .

Aztán tántorogva a másik ágyhoz lépett és lerokkadt rá.

— Jaj, Jocó, ha tudnád, milyen fáradt vagyok, nem érzem semmi tagomat. Negyedik napja, hogy utazom. Igen, négy napja. . . Ma csütörtök van, ugy-e? Hétfőn indultam hazulról. Azóta mindig jövök. . . Alig aludtam valamit. . . Olyan álmos vagyok, hogy majd leragad a szemem. . .

Felemelte a kimerültségtől lecsüggő fejét és körülnevezte.

— Hát az uram hol van? — kérdezte nagyot ásítva.

Jocó erre a kérdésre hátra tántorodott. Az asszony nem vette észre és folytatta:

— Bizonyosan a kocsmában van? Nem baj, majd előkerül, de én már nem birom, Jocó. Jaj, a derekam, jaj a hátam! . . . Ugy-e ez az uram nyoszolója?

— Jocó igent bólintott.

— Nohát akkor végigdőlök és alszom egyet. Uram, teremtom, soha ilyen fáradt nem voltam. Jójakát Jocó! Mondd meg az uramnak, hogy ne költson fel.

Bágyadtan mosolygott és ruhástul végigdőlt az ágyon. El is aludt nyomban. A horvát bányamunkás zavartan, tanácstalanul, borzongva meredt reá. . . Kétségtelen volt

előtte, hogy ez a szegény teremtés nem tudja, hogy milyen csapás érte. . . Most érkezett a hajóról. . . Könnyű volt idetalálni, mint-hogy tavaly már járt itt egyszer. . .

Jocó két tenyerébe szorította fejét és gondolkodott, hogy mit tegyen. Semmit. . . Erezte, hogy nincs ereje megmondani ennek a szerencsétlen, holtfáradt asszonynak a rettenetes hirt. De hát minek is? Csak sirna reggelig. . . És hát nem ér rá reggel megtudni?

Még egyszer ránézett az alvó asszonyra, eloltotta a lámpát és halkán, lábujjhegyen kiosont a szobából. Az üresen álló istállóba ment és lefeküdt.

Hajnali öt óra táján a fiatal asszony jó, üdítő álom után fölébredt és csodálkozva látta, hogy egyedül van. Se az ura, se Jocó. . . hogy lehet az? Kiment az utcára körülnézni. Ép akkor mentek a munkások a bányába. Minthogy magyarul nem tudott, a magyar munkásokat nem tudta megszólítani. Egészen felragyogott a szeme, mikor a horvát munkásokat, kiket nagyrészt ismert, jönni látta. Lehettek vagy huszonöt. Köszöntötte őket horvátul. Azok elképedve állottak meg.

— Nem láttatok az uramat? — kérdezte az asszony.

Az öreg Hrabirovics szólalt meg a félkörben álló munkások közül:

— Mikor jöttél ide, Marianka? — kérdezte.

— Az éjjel a hajón.

elején. Vásznonra vetítette a Balaton mozgalmasságát, hirdette a Balaton szépségét: nagy szolgálatokat tett a Balaton ügyének. S remélhetőleg siker is koronázza Sági János intencióit és sokan fogják felkeresni a Balatont az Uránia előadásai után.

A vásznon legelőször Aliga agyagpartjait pillantjuk meg, a Balatonnak pompás színeket játszó, hatalmas víztükrével. Látjuk a csak imént alapított kis fürdőhelyet: Világost. Végignézhetjük a divatos Siófoknak eleven, érdekes fürdőéletét. Az egyik legkedveltebb fürdőről: Balatonföldváról hangulatos képeket látunk a vitorlások versenyével. Szárszó, Szemes, Boglár, Lelle képei, mind a Balaton csodás szépségeiről, mozgalmasságáról beszélnék. Megismerkedünk Fonyóddal, Balatonkeresztúrral, Balatonberény viszonyaival, a Balatonnal, mint báronyalajú gyermekfürdővel, a Kisbalaton madárdus nádasrengetegével. Az első fölönás Szendrey Julia keszthelyi szülőházával és a hullámzó Balaton tetején csónakázó halászelegény elragadó képével végződik. A színházban jókedvet teremtenek a zenekar szép balatoni nótái.

A második fölönásban Keszthely ismereteseinél látjuk csak igazán, hogy a Balaton mellett ma már európai fürdőviszonyok alakulnak. A Balatonpart egyetlen nagyobb, kedves városának sok látványosa között jóízű derűtséget keltenek a gazdasági akadémia hallgatóiról: a praxikról fölvetett rokonszenves képek. Ellátogatunk indiai lötuszoktól ékes Hévizre, amely a világ legjobb gyógyvizét szolgáltatja. Kitérünk Kisfaludy Sándor regét termő városába: Sümegre. Ezután sorra kerül a fák közé rejtőzött Gyenesdiás, a tüneményes szigligeti öböl és Európa legszebb bazaltkup-térsége, romkoronázta hegyeivel. Egyenként megismerkedünk Szigliget, Csobáncz, Gulács, Haláp érdekes alakzataival. Látjuk a mi kis városunkat Tapolczát, megnezzük a tavauskáját, lemegyünk a föld alá az imént fölfedezett csodás tavas barlangok megnézésére. Nem győzzük csodálni Badacsony sok geológiai jelenségét, nevezetességét, a bazalt-tornyokat, a regényes kőkaput s az előttünk elterülő panorámát. A második fölönás a balatonmenti tűzhányók hatásos képével végződik.

A harmadik fölönásban gőzhajóval Révfülöpre utazunk. Éppen az új kikötőt építik. Megtudjuk, hogy a Balaton mellett az egész világon pártját ritkító vízi építkezés folyik, mert a tengeren csak a hullámok ellen, de a Balatonon a jég ellen is kell védekezni. Az itteni építkezések tanulmányozására angol mérnöktársaságok egymást érik. A kővágóörsi templomok érdekes történetének meghallgatása után a klasszikus tihanyi felszigetnek

irodalmilag is híres nevezetességeivel: a visszhangverő templommal, a visszhangot rontó villával, a kecskekörmökkel, a barátlakásokkal ismerkedünk meg. Megtudjuk, hogy a tihanyi felszigeten egykor százával működtek a gejzírek, melyeknek kihányt kövei még most is kupokat alkotnak. Most is látjuk a visszahullott forróvíz nyomait. A geológusok ezt a gejzir-telepet is, mint a Balatonnak olyan sok jelenségét, páratlanul mondják az egész világon. Általában meglep bennünket, hogy a tó környékén mennyi nevezetesség van. A külföldön sokszor fél ország-részre sem jut ennyi. Szepezd felé vitorlázson megyünk. A legrégebb magyar fürdőről: Balatonfüredről is sok érdekeset tudnak mondani a szerzők, különösen a fürdő régi aranykorából. Rendkívül hálásak a Balaton vitorlásainak, gőzhajóinak, csónakjainak, halászatának, fürdőéletének képei, melyek hol elragadják, hol jóízű derűtségre hangolják a közönséget. A családias Balatonalmádi intim fürdőjele is sok színt hoz a darabba. Látjuk itt az első magyar gyermekszanatórium életét, amely arról tanuskodik, hogy a tó mellett nemcsak a jómódúak nyaralnak, hanem a szociális törekvések is mind nagyobb teret nyernek. Egy kis veszprémi kirándulás után ismét vitorlásra ülünk, azután megismerkedünk a vitorlás szannal, amelylyel olyan sok baj van, ha köd ereszkedik a Balaton jegére. A szerzők ezen is végigvezetnek bennünket. Megismertetik a rianást, mozgóképen is látjuk a jégi halászatot, a téli sportokat. Átélünk egy balatoni nyári vihart, de csakhamar kiderül. Ujra a lélekűvítő Balaton ragyog előttünk. Gyönyörködünk a víz mesés színváltozatában, táncoló hullámaiban, a vízben fürdő felegek képében.

Aki a nagy gondal kiállított darabot végignézi, annak a lelkében megerősödik a mi szép hazánk szeretete; aki nem látta a Balatont, annak szívében leküzdhetetlen vágy ébred, hogy megjárja azt a balatoni utat, amelyet a szerzők oly nagy helyismerettel, a tárgyának rajongó szeretetével s a tüneményes föld imádatával irtak meg.

SZÍNHÁZ.

Halász Alfréd szintársulatának második heti szereplése sem részesült abban a pártolásban, amelyet a társulat megérdemel, pedig méltán állíthatjuk, hogy régen láttunk Tapolczán oly összhangzatos, folyékony előadásokat, mint amilyent e társulat összes szereplői minden darabban produkálnak. Mégis látogatottabbak voltak az előadások, mint a

mult héten. Hisz irántuk az erkölcsi elismerés általános, nem tudjuk tehát a színházat látogatható közönség részvétlenségének okát indokoltnak elfogadni. Igen, azoknak a részvétlenségét elfogadni, akiket még a sokat emlegetett fagykár vagy más egyéb kifogások sem akadályozhatnak abban, hogy a társulatot ne pártolhatnák.

A mult heti műsor részben másodszor előadott, részben pedig már ismert darabokat ölelt fel, csupán kedden, csütörtökön és pénteken került itt még nem látott darab előadásra.

Kedden Knoblauch vigjátéka, a *Faun* került színre, amelyben a nehéz és fárasztó címszerepet Lenkei György játszotta a töle megszokott kiváló alakítással. A világhírű darab nagyszámu nézőt hozott össze, kik gyönyörködve a többi szereplő ügyes játékában is, hálásan tapsoltak.

Szerdán Strausz operettje, a *Bőregér* került színre. Az ismerős, gyönyörű melódiákban szépen érvényesült Kelen Rózsi kellemes hangjával, szép játékaival. Nagyon jól játszottak, énekeltek a többiek is. Mulatságos alakítást nyújtott Endrődy a részeg fogházos szerepében.

Csütörtökön Szomor Dezsőnek, a Magyar Figaró és a Fidiusz munkatársának darabja *Bella* került előadásra, a részvétlenségben is látogatottabb szín előtt. Természetes, új darab, tehát vonzó, de még egyszer alig volna publikuma. Vagy talán azért volt, mert a fővárosi lapok kritikájából ismerték a darabot? A darab egész csomó szennyet ad csokorba kötve. A bűnös ember iránt lehet részvétünk, de Bellával szemben csak undort, megvetést érzünk. *Bella* szeretője lesz egy grófnak, e miatt vőlegénye otthagyja. Hogy a bűnös viszony következményeit elkerülje s a külső látszatnak eleget tegyen, nőül megy egy fogorvoshoz. Feslett életét azonban a gyermek megszületése után is folytatja s karjába dobja magát minden férfinak. Végre megundorodva önmagától, hiúság és bosszuvágytól vezéreltetve, visszamegy férjéhez, aki még mindig szereti. Ezeknek a gondolatoknak a kifejtésében annyi piszkos-ságot nem hallottunk egyhamar, mint Bellában. Szinte megborzad az ember. A nagy városok erkölcselen életének egész özöne tárul fel itt a szemlélő előtt. Ugy tűnik tel, mintha a leányok érvényesülésének az erkölcsi bukás volna az egyedüli módja. Azt hiszem a kevés számu látogató közönségből is hasonló bírálatot váltott ki a darab, amelynek előadásában a színészek mindegyike megfélelt szerepének. Szépen adta nehéz címszerepét Serfőzy Ilonka. Jól játszottak Mátray, Lányi Szidi, Lenkey, Kertész, Kiss Károly a

— Senkivel se beszéltem azóta?
— De igen, a Jocóval.
— Nem tudakoltad tőle az uradat?
— Persze, hogy tudakoltam.
— És mit mondott a Joco?
— Hogy mit mondott? . . . Magam sem tudom már, mert nagyon álmos voltam. . . De mintha valami olyast mondott volna, hogy a korcsmában iszik. . . Vagy talán nem is ő mondta. . . Mondom, nagyon álmos voltam.

Visszafojtott, de így is fenyegető morgás hallatszott. Az egyik munkás káromkodva emelte csákányát.

— És hol aludt a Joco? — kérdezte Hrabirovics sötét komor tekintettel.

Az asszony vállat vont.

— Nem én, azóta se láttam. . . mert én mindjárt elaludtam. . . De beszéljétek mi van az urammal? Hol jár?

Hrabirovics nagy csönd között megmégbicsakló hangon válaszolt:

— Marianka jó lélek, nagy szomorúságot mondok mostan. Nincs már neked urad, meghalt szegény, el is temették.

Az asszony széttárta karját, levegő után kapkodott és egy nagy sóhajtással összeomlott. Ugy kellett felleocsolni és még egyszer elmondani, hogy mi történt. Aztán elvezették az alig néhány száz lépésre eső temetőbe, a frissen hantolt sírhoz, honnan keserves jajgatása még órák múlva is hallatszott.

A horvát munkások ott hagyták és mentek a bányába. Utközben sokszor megállottak és heves vad gesztusok között tárgyaltak valamit. Egy rettenetes alávaló gyanu támadt valakiben és azt beleszugerálta a többibe. A gyanu az volt, hogy Joco szándékosan hallgatta el Miklós halálát. Csak azért, hogy azt az éjszakát egyedül tölthesse az asszonygyal.

Hihetetlen, borzalom és kegyetlen gyanu. Egyenként talán mindegyik felháborodással utasította volna vissza, de együtt, tömegben

elfogadták. Mert a tömeg mindig kegyetlenebb az egyes embernél. Most is az ingerültség első fellobbanásában meghozták az ítéletet.

— Agyon kell ütni! El kell pusztítani! Az ilyen embernek nem szabad élni!

Maga az öreg Hrabirovics is látta a vótumát. Ugy határozta, hogy még az nap megölik. A végrehajtás módjára is megegyeztek: lelökik a magas sziklafalról, mikor a dinamitnak lyukat fúr a negyven méteres mélységbe. Ketten-hárman is vállalkoztak arra, hogy mögéje kerülnek és lelökik.

Szerencsére, akadt egy jobb érzésű horvát munkás ki elmaradt a többitől és megleste Jocót, hogy közölje vele az ellene készülő merényletet.

— Eredj — mondotta Jocónak — szedd szedd össze a holmidat és utazzál el a déli hajóval, különben nem éred meg az estét.

— Miért? — kérdezte Joco inkább csodálkozva, mint megfélemlítve.

A munkás elmondott mindent.

Hölgyeim! Mielőtt beszerzik nyári Toiletjüket, **nézzék meg KARDOS NAGYÁRUHÁZÁBAN** a gyönyörű ujdonságokat.

Francia Creppon, Broche, Eponge, Grenadin, Himzett ruhák. Nyári köpenyek, fürdő kosztüm, pongyola, kézi himzett Blouseok. Mértékszerinti rendelés gyorsan eszközöltetik.

gróf szerepében. Úgyes volt a szobaleány szerepében Kelen Rózsi is.

Pénteken Lehar Ferenc *Éva* című 3 felvonásos operettjét játszották telt ház előtt. A kedves dallamu operett előadása mi kívánni valót sem hagy. A darab szereplői mindannyian derekasan megfeleltek szerepüknek, újabb bizonyítékát adván, hogy a Halász társulatát jól összeválogatott erők képezik.

Tegnap este *A gólya* című amerikai bohózatot játszották. Ma délután 4 órakor olcsó helyárrakkal a *Limonádé ezredes*, este pedig ismét *Éva* operette, hétfőn *Berkovics és Társa* operette, kedden *Apostol* színmű kerül színre.

HIREK,

Piros pünkösöd . . .

Tapolca, 1913. május 13.

A szép csöndes pünkösdi délután csöndjét trombitaszó, dobpergés verte föl. Nem a katonaság tartott holmi diszszemlélt, hanem az önkéntes tűzoltók gyakorlatoztak.

Gyakorlatot tartottak, hogy majd vész esetén meg tudják állni helyüket, mert a tudás elérésének egyedüli eszköze, utja a gyakorlat.

Manőverüknek gyönyörű keretül szolgált a Fő-utca házsora, melynek ablaksorából csupa kíváncsi, látni vágyó fej: figyelem fordult feléjük.

A szenedőt: az égő házat egy régi szereplő kreálta, ki már egészen megszokta ezt a kis mulatságot és teljes hidegvérrel, házhoz illő mozdulatlansággal veszi, engedi öntözteni a sok napot látott falait: gyakorlatozni magát. Ez a ház, a gyakorlatok szempontjából, már jóformán hozzátartozik a — felszereléshez. Ugy mint a lajt, a fecskendő, a tololétra, a tűzoltók: a kellekek a gyakorlathoz. De a tűz esetén a szereplők közül mindig csak a ház testvérei szoktak ott lenni s a lajt, meg a többiek azok rendesen csak azután, későn jönnek. De maradjunk a gyakorlatnál.

A házon ki van tűzve a piros zászló: ez a ház fog égni. A ház előtt van a lajt vizel: a viznek minden ház előtt ott illik lenni. Mert persze minden tűz alkalmával a lajt viz már ott szokott előre állni a ház előtt: ez a ház próbáljon égni! . . .

A tűzoltók pedig ott állnak a közelben.

— És most eredj Jocó, eredj!

— Megyek — mondotta Jocó holtspádtan, villogó szemekkel.

És elindult a bánya felé. Sietve ment, mintha a föld égett volna a talpa alatt. Lihegve ért a bányába és ott felkapott egy heverő csákányt. A horvát munkások egy csoportba állottak még nem kezdték meg a munkát. Jocó a dühtől rekedten ordított reájuk:

— Ti kutyák, ti disznók! Az én vérem kell nektek? Ehun van, vegyétek! Hát jöjjön ide, akinek jobb dolga nincs. Ne hátulról kerüljön hozzám, hanem elülről! Egyikötök se mozdul, ti kutyák, disznók!

Habzott a szája a dühtől. A munkások morogván, de mozdulatlanul nézték. Jocó folytatta:

— Azt hittétek rólam, hogy. . .

Összerázkódott és felemelte a csákányt. — Kimondani is restellem. . . De ti nem szégyelltétek a szájatokra venni. . . verjen meg az Isten érte! . . . És még hirbe keverni a szegény asszonyt, kit az Isten úgy meglátogatott, ki most is ott jajgat az ura sirján. . . Még egyszer mondom, kutyák, disznók vagytok! Annál is alábbvalók! Pfuj!

Feléjük köpött és eldobta a csákányt. Aztán nagy igazságának érzetében önkénytelen méltósággal mellén keresztbe fonta a karját. Elmegyek innen, el! Nem azért, mintha félnék tőletek, hanem azért mert utállak beneteket. Utállak, ti disznók! — Nono Jocó — szólalt meg Hrabirovics engesztelően.

— Téged is, te vén kutya!

Megtordult és elment. Sohse látták többet.

Egy részük bement a tololétraért. Mikor megjelenik a létra csúcsa a városháza kapujában, felhangzik a sip vészjelző hangja és a tűzoltók futnak.

Futnak!

A vész helyén azután megjelenik a fecskendő is és hangzanak a vezényszavak. Melyre, dicséretül legyen mondva, gyors tempoba szerelnek.

A tololétra pillanat alatt emelet magasra emelkedik, már is fűrgén szalad föl rajta a tűzoltó, vállán a sugárcsővel. De im elszakad a csövet tartó zsinog és majd hogy fejbe nem vágja a létra alján álló tűzoltót. De egy-kettő, megindul a vizsugar, a fecskendő karja nyugodt egyenletességgel emelkedik föl meg le és fényes vízlepel borítja el, fényesíti meg a száraz cseréptetőt.

Közben nagyszámu közönség és gyereksereg verődik össze, nézven ezen ritka látványosságot. Sőt közelebb is merészkednek, mire válaszul áldásos esőt bocsát a csövezető ur a bámészködő gyerekseregre, mely erre éktelen zsvajjal gyönyörködött a páholyok: az ablakok közönségét.

A sugárcső pedig változatlanul ömleszt a vizsugarakat, melyek hol ide, hol oda irányoztak. Sőt megtalálják a ház ablakait is, mintha azon keresztül akarnák elfojtani, eloltani a belső tüzet.

Igy megy ez jó darabig.

A parancsnokság is meglegedetten nézi a gyakorlat eredményességét és teljes meglegedésének kifejezésétül jelt ad a leszerelésre.

A felszerelést bevontatják a szertárba és a derék tűzoltók a sikeres gyakorlat után jókedvűen, önérzetesen sétálnak a piros pünkösdi korzón.

Esküvő. Papp Margit és Bázler Béla folyó hó 12-én tartották esküvőjüket Kővágóörsön.

A József Kir. Herceg Szanatórium egyesület tapolczi bizottsága tegnap délután Pollák Adolfné elnök vezetésével mellett tartotta évi rendes közgyűlését, amiről lapunk jövő számában referálunk.

Magyar gazdák a Tátravidéken. A Magyar Gazdaszövetség alkalmat akarván nyújtani a kassai gazdaggyűlésen résztvevőknek a Magas Tatra megtekintésére, a nagygyűlést követő napon a Tátravidék legszebb pontjaihoz, a tarpataki vízeséshez és a csorbai tóhoz kirándulás rendezését határozta el. A kirándulást a felső magyarországi idegenforgalmi szövetség fogja rendezni az abaujtornamegyei gazdasági egyesülettel karöltve. Ez a kirándulás mindössze egy napig tart s azon résztvevők olcsón és kényelmesen megtekinthetik a Tátravidék legszebb pontjait. A kirándulás költsége Kassától vissza Kassáig második osztályon 33 korona 60 fillér, harmadik osztályon pedig 20 korona. Ebben a költségben benne van mindennemű vasuti és kocsikadás s a napi étkezésnek reggeli, ebéd s uzsonnának az ára, valamint a kalauzsolási költség is. Akik ezen a kiránduláson résztakarnak venni, június hó 4-ig jelentkezzenek az abaujtornamegyei gazdasági egyesületnél, ahova egyidejűleg meg kell küldeni postautalványon a kirándulás költségét is. A pénz beküldése után a jelentkezők részvételi jegyet kapnak. Program szerint a kiránduló társaság 1/2 órákor reggel, indul el Kassáról s megtekintik Tátrafüredet, a tarpataki vízeséseket és a Csorbai-tót. Még aznap este vissza is érkezik Kassára, ahonnan tetszés szerinti irányba tovább utazhatik kiki lakóhelyére.

Telefon Tihanyban. A m. kir. kereskedelmi miniszterium elhatározta, hogy a folyó év folyamán a Balatonfüred-Tihany és Szepezd Révfülöp távbeszélőket forgalomba helyezi. A Balatonendréd bekapcsolása 1914-re marad.

Mi okozta a nagy hőesést. A nagy hőesést, úgy mondják egy üstökösnek a nap előtt való és több napig tartott elvonulása okozta, mert a légi tűnemény ez idő alatt nem csak felfogta, de teljesen le is hűtötte a napsugarakat. Alapos reményünk lehet tehát, hogy most már meg szabadulunk a kellemetlen hideg időjárástól.

NESTLÉ FÉLE
régebevált GYERMEKLISZT
á legjobb és legolcsóbb
 DOBOZA K 1.80 MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGERIÁBAN
 Próbadobozt ingyen küld: HENRI NESTLÉ, Wien, I. Biberstr. 187.

Kedvező alkalom németországi borkivitelünkre. Németország moseli borvidékének gőczpontján, Trierben e tavasszal megtartott szokásos borárverésen eddig ott még elő nem fordult magas borárakat értek el. Magának Schorlemer báró porosz földmívelési miniszternek 900 hektóliter 1911. évi boráért 302.770 márka folyt be, mely összeg hektóliterenként 336 márka 40 pfenning átlagnak felel meg. A legmagasabb ár azonban egy fuder (1000 liter) Zeltinger Rotlay borért 10.650 márka vagyis hektoliterenként 1246 korona volt. A német izlés most a hihetetlenül savanyu czukrozatlan borokat favorizálja és Schorlemer boráról köztudomásu, hogy akármilyen kevéssé érik is meg a szőlő, czukrot soha sem enged használni még a német bortörvény által megengedett határok közt sem. Most a maró savanyóságu bort kedvelik Németországban és a német inyencczek jelszava: „Sauer macht lustig“. Ezt a kedvező alkalmat borkereskedőink kihasználhatják az idej savanyu magyar boroknak Németországba való kivitelére.

A József kir. herceg Szanatórium-Egyesület évi közgyűlése. Az Augustza kir. hercegnő és József kir. herceg védnöksége alatt álló József kir. herceg Szanatórium Egyesület folyó évi közgyűlését június 1-én tartja Marosvásárhelyt. A közgyűlésre az egyesület tagjai a Marosvásárhelyre való utazásra és visszautazásra feláru vasuti jegykedvezményben részesülnek. Felkérem a helyi fiók tisztelt tagjait, sziveskedjenek velem május 20-ig tudatni, hogy közgyűlésünkön résztvesznek-e, hogy Budapesten az egyesület központi irodájában a vasuti jegy váltására szolgáló igazolványról idejében gondoskodhassanak. Pollák Adolfné a József kir. herceg Szanatórium Egyesület tapolczi fiókjának elnöke.

Villamos közvilágításunkra több oldalról vett panaszt ajánljuk a művezetőség szives figyelmébe. Az ivlámpák néha nem, többször csak vibrálva és homályosan égnek, a kisebb égők közül is sok szintén homályosan világít, néhány pedig teljesen kiégett.

Zágráb győzött. Biztos forrásból értesülünk, hogy dr. Banicsinszky Vladimír zágrábi üzletvezető terve, amely szerint a balatoni vasutal együtt a mi vasutunkat is elveszik a szombathelyi üzletvezetőségtől,

SACHER szálló
KURHAUS HELENENTHAL
 —BADEN—
 BÉCS MELLETT.

Baden legszebb, erdős részében fekszik. Gyógyintézet belső és ideg betegségekre Psychotherapia Prof. Dubois után. Rádiumkúra, hízó- és soványítózkra. B e r g o n i e-féle soványító elektromos izomgyakorlatokkal. Legalkalmasabb üdülőhely nyugalomkeresőknek és gyengélkedőknek. Tavaszgyógyhelynek különösen alkalmas. Orvosi vezető: Dr. Koritschan Alfréd. Bejelentések, prospektusok és felvilágosítások az igazgatóság által adatnak. — Május 1-től június 15-ig m é r s é k e l t árak.

Hajómenetrend a Balatonon. Folyó évi május hó 1-től május hó 31-ig. Balatonboglár—Révfülöp—Badacsony és vissza a következő hajómenetrend lesz. Balatonbogláról—Révfülöpre indul naponként délelben 12 óra 5 perckor és este 7 óra 15 perckor. Révfülöpről—Badacsonyba indul délelben 12 óra 50 perckor, Badacsonyból—Révfülöpre indul délután 4 óra 30 perckor, Révfülöpről—Balatonboglárba indul délelött 9 óra 30 perckor és délután 5 óra 35 perckor.

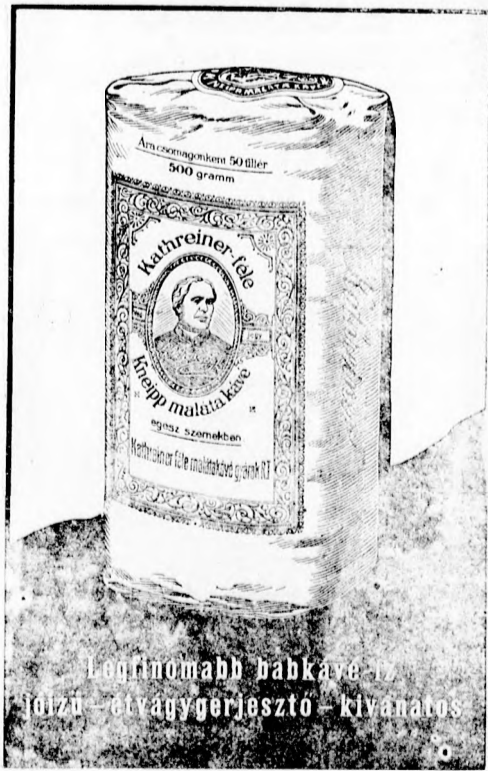
teljes győzelmet aratott. A miniszterium Zágráb javára döntött, így tehát az a cáfolat, melyet mult számunkban hoztunk, nem felelt meg a valóságnak. Azt mondják, nincs ebben a dologban semmi politika, semmi veszedelem a magyarságra nézve. No, majd rövidesen ki fog ez derülni. Mi mindenestre résen leszünk, mert azt nem engedhetjük, hogy a saját pénzünkön, édes magyar földön terjesszük a horvát befolyást.

Kirándulók Tapolczán. A felsőlövői ev. tanítóképző növendékei a Balatonvidékre kirándulást rendeztek. A kiránduló 25 tanuló 5 tanár vezetésével folyó hó 14 én Tapolczán kiszálltak, megtekintették a barlangot és a várost és az estéli vonattal tovább utaztak.

A Nap a magyar ujságírás szenzációja. A Nap a magyar közönség legkedvesebb lapja. A 48-as eszmék és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és törhetetlen szószólója. A legmodernebb, legfrissebb és legkitűnőbb lap. A magyar riport uttörő mestere. Főszerkesztő: Braun Sándor. Dr. Hajdu Miklós társszerkesztő. Munkatársai: a magyar ujságírás kitűnőségei. Peldányszáma amerikai ujságsiker: 155.000 példány naponként. Egy szám 6 fillér. Előfizetési ár: egy évre 18 korona, félévre 9, negyedévre 4 korona 50 fillér, egy hónapra 1 korona 60 fillér. A Nap-ot megérkezése után kívánatra azonnal házhoz szállítja. A Nap kihordó szervezete.

Szőlőpermetező- és kapálógép bemutatás. A Tapolczavidéki Gazdakör több nagyobb szőlőbirtokos óhajára és azok anyagi hozzájárulásával folyó hó 20-án — kedden — délelőtt 10 órakor Takács Jenő kir. közjegyző gazdaköri alelnöknek Tapolczán a község fölött lévő szőlőjében szőlőpermetező és kapálógép bemutatást rendez. Működésben fogják kitapasztalni a Neukomm féle fogatos szőlőpermetező és kapálógépet. A gépbemutatásra szívesen látja a gazdakör az érdeklődő szőlőbirtokosokat.

Hivatalos nyelven. Az alábbi levelet kapta az egyik tapolczai biztosítási főügynökség és érdekességénél fogva is szívesen közöljük. „Tekintetes biztosító társasági igazgatóságához, Jelentése . . . lakos M. Gábornak A meltszetelettel vagyok bátor ezen jelentésemet bekülden Miszerint e folyó hó 3dikára veradóra ejeli kétt és 3 óraközt szomszédágomban ütött — ki a mely tűz alkalmával káromat jelenteni kötelességemnek tartom — 1.ször a háznál levő hidas rongálódott meg 2 ször az fa ház teteje — — — 3-sor . . . 50 kéve szup rozs 4sze egy dr fedétes kotsi ülés 5 szo egy dra 56 literes hordó-boros 6 szo egy franko. . 7 szer a tüzi faban is kár let és hogy ezen említett káromat a Tekintetes biztosító társaság szíveskedjen értéke szerint megtéríteni AMely jelentésem után Mararadtam tisztelettel . . . ban május hó 13-án 1913. M. Gábor!”

A japánok gyakorlati érzéke

azonnal felismeri az új gummisarok számos előnyeit!

Perdőre taposás, kisklás, fáradtság, az idegek rázkódtatása kizárva! Bersonművek Budapest, VII.

A balatonfüredi fürdőprotektus. Diszes kiállítású ismertetés jelent meg, melyet a balatonfüredi fürdőigazgatóság adott ki, az ez idei fürdőévadban életbelépő új intézmények tüzetes ismertetése céljából. A minden ízében szakavatott tollra valló füzet joggal ébreszti föl a Balaton barátainak azt a reményt, hogy az új irány meghozza nekik mindazt, amit kényelemszerető világjáróink joggal megkívánhatnak és amit ezideig csakis idegenben szoktak megtalálni. A prospectus Balatonfüred ismertetésének és hire terjesztésének fontos eszköze lesz. (B. H.)

Automobil-verseny Tapolczán keresztül. A m. kir. Országos Automobilklub versenyt rendez a Tátrától az Adriáig. A erre versenyzők folyó hó 25-én reggel 7—9 óra között haladnak keresztül Tapolczán. Az vonatkozó felhívást olvasóink lapunk mai számában találják.

Baleset a vasuton. Szenté Kálmán lescenénemetalui lakost szentgyörgyhegyi bazaltbánya munkást rakodás közben a vonat elütötte. Homlokán, arcán és fülén súlyosabb jellegű zuzódásokat szenvedett. Miután a helybeli állomáson első segélynyújtásban részesült, további ápolás végett a keszthelyi kórházba szállítottatt.

Majális Kékkuton c. mult héten hozott hírünk kiegészítésül hozzuk, hogy az „Anna-forrás”-nál tartott tavaszi multság sikerében legnagyobb része Tolnay Lajos forrástulajdonosnak volt, kinek anyagi és erkölcsi támogatása eredményezte a fényes sikert.

Mi van a kolbászban? A földmívelésügyi miniszterium érdekes leíratot intézett az összes városok polgármestereihez. A leírat azokat a visszaéléseket akarja szigorú intézkedéseivel meggátolni, amelyeket romlott anyagokból készült kolbászárak eladásával lelkiismeretlen husiparosok üznek. Megdöbentő visszaélésekről, gonosz kufárkodásról ránja le a leplet a miniszteri leírat. A kolbászárak anyaga: apróra vagdalt, megőrölt marhatölgy, husnyálmirigy, marha és sertésgyomor és zsigerek. A megmaradt kolbászárakat újra megőrölik és felhasználják; így a fogyasztó sohasem tudja, hogy a legfrissebbnek látszó áru nem tartalmaz-e már romlott és penészes anyagot. Ugy látszik, hogy a miniszterium igen sok visszaélésre jött rá s ez indította arra, hogy az ország valamennyi városi és vármegyei törvényhatóságához ilyen leíratot intézzen. A miniszterium legszigorúbban utasítja a hatóságokat, hogy a husiparosokra ügyeljen fel és minden kis visszaélést kimélet nélkül büntessen meg.

Nyilvános köszönet.

Ns. és ft. Ley József tapolczai prépost-plébános ur 100 K, azaz egyszáz koronát volt kegyes hozzánk küldeni a tapolczai kórházalap javára, mely adományért köszönetet mondva, azt illetékes helyére juttattuk.

Tapolcza, 1913. évi május hó 19-én.

Tibola János
községbiro.

Horváth Jenő
főjegyző.

CSARNOK,

Szemelvények Bacsányi János verseiből.

A látó.

1789.

Vidulj gyászos elme! megújul a világ
S előbb, mint e század végső pontjára hág.
Zengi hárfá! Hallgasson ma minden rája,
Valakinek kedves nemzete s hazája
S valaki a magyar változó ég alatt
Még a szabadságnak híve s ember maradt.
Ó ti! kiknek szíve örök buba merült,
Im, reménytek nem várt vig napja felderült;
Im, az igazságnak terjednek sugári,
Dőlnek a babona fertelmes oltári,
Melyek a setétség fene bálványának
Annyi századoktól vérrel áradának.
Ama dicső nemzet felkelt im egészen,
Mely a két Világnak megváltója leszen
S melynek már láncoktól szabad vitéz karja
Mutatja, mit tehet egy nép, ha — akarja!
Az ember elnyomott örökös jussait
Délre hozván, porba veri bálványait;
S míg köz ellenségink poklokra süllyesztí,
Hozzánk im! ölelő karjait terjesztí:
„Álljon fel az Erkölc imádandó széki!
Nemzetek, országok, hódoljatok neki!
Uralkodjék köztünk Ész, Érdem, Igazság,
Törvény s Egyenlőség s te áldott Szabadság.”
A föld kerekége megrendül e szóra
S látja, hogy érkezik a régen várt óra.
A letapodtatott emberi nemzetnek
Csontjaiból épült trónusok reszketnek.
Rémülve szemlélik közelgető sorsok
A vérre sóvárgó koronás gyilkosok;
Ók! kiknek még imént százezrek halála
Csak egy intésekben, egy szavokban álla;
S kiknek több nagy város tüzes leomlása
Oly vala, mint annyi hangyaboly romlása.
Vidulj gyászos elme! megújul a Világ
S előbb, mint e század végső pontjára hág.

Biztatás.

A hazáért élni, s jót tenni,
Ügye mellett önként s bátran bajra menni,
Kárt, veszélyt, rabságot érte fel sem venni,
S minden áldozatra mindenha kész lenni —

Barátom! oly dolgok, melyek az embernek
Dicsőség mezején oszlopot emelnek
S melyekért, bár, míg élsz, sokan nem
kedvelnek,
A jók sirodiban is áldanak, tisztelnek.

A főutcán csinosan butorozott két ablakos
különbejárui utcai szoba kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatal.

Tapolcza nagyközség előljáróságától.

1742—913.

Hirdetmény.

A községi előljáróság közhírré teszi, hogy a M. kir. Automobil Club f. évi május hó 25-én Tapolczán keresztül gépkocsiversenyt rendez. A versenyen résztvevő gépjárművek a jelzett napon reggel, vagy a kora délelőtti órákban vonulnak át a községen.

Ezen alkalommal közbiztonsági szempontból az 1879. évi XL. t.-c. 78. §-a alapján a következő óvintézkedések rendeltetnek el:

1. Jelzett napon a kora délelőtti órákban szekerekkel, különösen félős áttal vont járművekkel a Diszeltől Tapolczán át Balatonederics felé vezető állami uton sürgős szükség esetét kivéve ne közlekedjék a lakosság.

2. Ezen utvonalon járműveket felügyelet nélkül hagyni, vagy azokkal álldogálni tilos.

3. Gyalogszerrel, de különösen tömegekben az uttesten járkalni nem szabad. A versenyt nézni óhajtó közönség a gyalogjárókon, a városon kívül pedig az utárok külső oldalán tartózkodjék.

4. Ezen időben a nevezett utvonalon állatokat csapatosan hajtani tilos.

5. A gépjárműveket a versenyben akadályozni, kövel dobálni szigorú büntetés terhe alatt tilos. Ha a tiltott cselekményt gyermekek követnék el, szülők is szigorúan büntetve lesznek.

6. Ügyeljének az ebtulajdonosok arra, hogy ebek a verseny idején az utvonalon ne kóboroljanak. Elgázolt ebekért kártérítés nem igényelhető.

7. Az utvonalak ellenőrzésére és elzárására kiállított rendőrség utasítását mindenki követni tartozik.

Jelen rendelkezések megszegői a fenti törvényszakasz alapján 200 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntethetők.

Végül tekintettel arra, hogy a versenyben külföldiek is nagy számban részt fognak venni, kiknek megbecsülése és megtisztelése a híres magyar vendégszeretet elsőrendű tényezője, igen szép dolog lenne, ha a város lakossága legalább a verseny utvonalá mellett fekvő házaikat fellobogózná, esetleg más módon (zöld ágak, szőnyegek) feldiszipitné.

Minden körülmények között pedig kívánatos, hogy a város lakossága éretlen, komoly emberhez nem illő csinytevésekkel a versenyt megakadályozni, vagy zavarni meg ne kísérelje.

Tapolcza, 1913. május 15.

Horváth Jenő s. k. Tibola János s. k.
főjegyző. bíró.

Szt.-László-
utcaban levő **házamban**
4 szobás lakás máj. kiadó.
4-től, vagy azonnal
BŐVEBBET A TULAJDONOS
PRUSKA FERENC.

Zalamegyei

Kékkuti

Anna-forrásvíz

legkitünőbb üdítő és gyógyital.

1912. évben Párisban és Londonban aranyéremmel kitüntetve.

Tulajdonos:

TOLNAY LAJOS GYŐR.

Telefon:

462. szám.

Telefon:

462. szám.

1 1/2 l. üveg üvegestől 30 fillér, csak töltés
10 fillér, kisebb üvegek töltése 8 fillér.

1534/tkv. 1913. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolczai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a királyi kincstár végrehajtatónak Rujsz Antal és neje Csiszár Rozália tapolczai lakos végrehajtást szenvedők elleni 158 kor. 05 fill. és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverés a tapolczai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság területén lévő: 1. a tapolczai 828. sztkvben 1162. hrsz. kemencéknél levő és Rujsz Antal nevében álló kertre 1 koronában, 2. a tapolczai 2161. sztkvben 3130. hrsz. magyarósi szántóból Rujsz Antalné Csiszár Rozát illető 2/16 részre 8 kor. 50 fillérben, 3. a tapolczai 2843. sztkvben 3660. hrsz. gáti dűlőbeli rétből ugyanazt illető fele részre 161 koronában, 4. a tapolczai 947. sztkvben ugyanannak nevében álló 3455. hrsz. diófáki szántóra 39 koronában, 5. az u. o. 2096/b. hrsz. koldustelki szántóra 92 koronában, 6. az u. o. 5266/b. hrsz. alsóprágai uton aluli szántóra 38 koronában, 7. a tapolczai 401. sztkvben ugyanannak nevében álló 6497—3134. hrsz. mogyoróshegy szőlő, szántóföld és présházra, azonban erre a parcellára vonatkozólag a C. 6. a szolgalmijog feltétlen fenntartásával 680 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és erre határidőül 1913. évi június hó 12. napjának délelőtti 10 órája alulirt telekkönyvi hatósághoz kitézetik.

Az ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-ánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsáranak 20% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezehez letenni, esetleg a bíróságnál való előleges letételt hitelt érdemlőleg igazolni.

Az árverési feltételek alulirt telekkönyvi hatóságnál és Tapolcza községhezánál betekintheők.

A kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Tapolcza, 1913. február hó 25. napján.

Papp s. k., kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

Ján, kir. telekkönyvvezető.

1 diszes ebédő kredenc, nagy tükör és 6 drb. **szék** olcsón eladó.

Bővebbet a kiadóhivatal.

Tapolcza nagyközség előljáróságától.

1739/1913. szám.

Adófizetés iránti hirdetmény.

Alulirtott községi előljáróság ezennel felszólítja mindazokat az adósokat, akik községi adókönyvben előirt és az 1909. évi XI. t. c. 26. §-a értelmében esedékes adótartozásukat e hó 15-ig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt, a jelen hirdetmény közhírré tételétől számított 8 napon belül, vagyis e hó 23-ig az alulirtott községi előljáróságnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárás azonnal meg fog indítatni.

Tapolcza, 1913. május 16-án.

Tibola János
bíró.

Németh Jenő
nagyközségi jegyző.

110/XI. 1913. szám.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy a községhezánál a hivatalos órák a nyári időnyben, május 1-től október 15-ig egytolytában tartatnak, még pedig hétköznapokon reggel 7 órától déli 1 óráig; az anyakönyvi hivatalos órák ezidő alatt reggel 7 órától 11 óráig tartatnak. — Adószedési idő az adószedési napokon reggel 7 órától 10 óráig tart s a községi pénztáros vasár- és ünnepnapon délelőtti 9-től 11 óráig kezel; vasár- és ünnepnapon a hivatalos idő a régi, t. i. délelőtti 8 órától 10 óráig, egész időben anyakönyvi órákkal.

Tapolcza, 1913. május 17-én.

Tibola János
bíró.

Horváth Jenő
főjegyző.

Az országban
20.000
árusitónál kapható

A N A P

Egy szám

6

fillér.

Minden városban és községben A NAP-ot megérkezése után árusítónk kívánatra házhoz szállítja,

VASUTI MENETREND. 1913. május.

Vonatok érkezése és indulása Tapolcza állomáson.

1. Érkező vonatok:

A balatoni vasuton Budapest—Veszprém felől:

Reggel 7 óra 37 perckor
délben 12 " 46 "
délután 1 " 03 " (junius 1-től gyv)
" 5 " 10 "
este 8 " 28 " (gyorsvonat)

Keszthely felől:

Reggel 3 óra 13 perckor
délután 8 " 38 "
délután 12 " 57 "
" 4 " 58 "
este 11 " 27 "

Ukk felől:

Reggel 8 óra 21 perckor
délután 1 " 08 "
" 5 " 06 "
este 8 " 54 "

2. Induló vonatok:

A balatoni vasuton Budapest—Veszprém felé:

Reggel 3 óra 53 perckor (gyorsvonat)
délután 8 " 50 "
délután 1 " 14 "
" 5 " 30 " (junius 1-től gyv)
este 9 órakor

Keszthely felé:

Reggel 4 óra 21 perckor
délután 8 " 39 "
délután 1 " 28 "
" 5 " 32 "
este 9 " 31 "

Ukk felé:

Reggel 4 óra 49 perckor
délután 9 " 10 "
délután 1 " 30 "
" 5 " 21 "

:-: ELADÓ :-:

szőlőterület

KISAPÁTI HEGYEN 1500 □-ÖL.

Bővebbet IFI JÓZSEFNÉ, GYENESDIÁS.

Kriegner-féle Akácia-krém

rendkívül finom, kedves illatú arckenőcs, mely az arcot üdíti, frissíti, szépíti és fiatalítja. Pár nap alatt eltávolít szepőt, májfoltot. Kiszimítja a ráncokat, redőket. Ára 2 kor. Ehhez ajánlatos a

Kriegner-féle Akácia-puder

fehér, rózsás és krém színben. Páratlan a nap és szél befolyása ellen. Egy doboz ára 1 korona. Evtizedek óta közkedvelt még a férfiaknál is a

Kriegner-féle Akácia-szappan

kellemszerű hatása és igen tartós. Ára 1 korona. Kapható minden gyógyszerertárban. Postán küldi Kriegner gyógyszerertár Budapest, Kálvin-tér.

„Mi az életörömmnek ellensége?”

című érdekes könyvecskét kívánatra ingyen küld.

ROHÍTSY

Tempel -forrás. Szénsavdús, diatetikus, oldító a zsalít ital - Elősegíti az emésztést és anyagcserét.

Styria Legteljesebb gyógyforrás. - Indikáció: idült gyomorhurutnál, székrekedésnél, Bright-féle vesebetegségeknél, lépdegánatoknál, májbetegségeknél, sárgaságnál, anyagcsere-betegségeknél, a légutak hurutos bántalmainál.

Donati a maga nemében a leggazdagabb tartalmú gyógyforrás legcélszerűbb hatásai. Foképen indikáció: idült bélhurutnál, onkológiai epokoroknál, elhízásnál, hajlamú, cukorbetegségnek.

Legújabb természetes magnézium-glaubersós források.

Főraktár Magyarországon: HOFFMANN JÓZSEF Budapest, V., Bathory-u. 8

Hirdetések felvételnek
a kiadóhivatalban.**SIKERES HARC**

folytatható a peronoszpóra, a gyümölcs, a burgonya és egyéb növényi betegségek ellen

MAYFARTH-féle önműködő

SYPHONIA

permetezővel.

További különlegességek:

Bor- és gyümölcs Herkules-présekben,**Hidraulikus présekben, szőlő- és gyümölcs-zuzókban, teljes pincefelszerelésekben stb.**

Mindennemű gazdasági gépeket és eszközöket készít a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyára

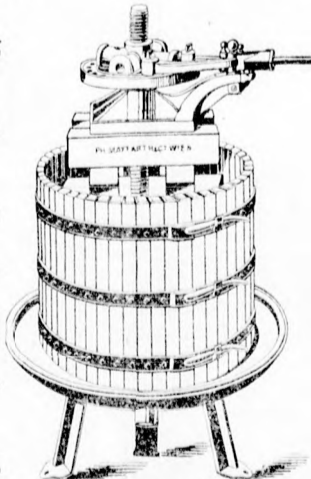
WIEN, II., TABORSTRASSE 71.

FRANKFURT A. M.

BERLIN

PARIS

Gazdag illusztrált 017. sz. árjegyzék ingyen és bérmentve. Ügynökök kerestetnek.

HIRSCH JÓZSEF

hentes üzlete és füstölője

TAPOLCZA, tótér.

Telefonszám 96.

Állandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna és szalámiból.

Friss sertéshus, I. rendű sertés-zsirháj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg felvágottak.

Naponta saját készítésű friss virsli, kalbász, párisi és szaládé.

Legolcsóbb napi árak!

Egy okos fej

minden alkalommal

Dr. OETKER sütőporát használja
ára 12 fillér.

Teljesen higiénikus, orvosok által ajánlott élesztőpor. Használata által minden tészta nagyobb, lazább és könnyebben emészthetővé lesz.

Dr. Oetker-féle Vanilincukor á 12 f.a legnemesebb fűszere minden tésztának, kakaó és tea, csokoládé és krém, kuglup, torta, pudding és tejszín, továbbá finom vagy porcukorral vegyítve mindennemű sütemény behintésére. Pótol 2-3 cső vaniliát. Ha fél-csomag **Dr. OETKER VANILINCUKROT** 1 kgr. cukorral keverünk és ebből 1 vagy 2 teáskanálnyit 1 csésze teára öntünk, úgy egy kitűnő aromájú, teljes italt kapunk.**Dr. OETKER sütőpora és vanilincukra** minden fűszerkereskedésben stb. kapható. Kimerítő használati utasítás minden csomag mellett. Receptgyűjtemény ingyen!

3129/tkv. 1913. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolczi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi miszerint az „Adriai” biztosító társulat és csatlakozott társai végrehajthatóknak Mészáros Jánosné sz. Preininger Mária kékkuti lakós végrehajtást szenvedő elleni 167 kor. 48 fill. és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverés a tapolczi kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság területén lévő: 1. a Mindszentkálai 168. sztjkvben 654. hrsz. végrehajtást szenvedőt illető haraszi dűlőbeli szőlő és présházra 1206 kor. 70 fillér, 2. a Mindszentkálai 649. hrsz. ugyanazt illető haraszi dűlőbeli szőlő és présházra 1104 kor. 40 fill. (mindkét ingatlant egyetemlegesen 2700 kor. agrárkölcson terheli és a C. 3., 22. sor alatt Mészáros Mihály és János javára bekebelezett haszonélvezeti jog feltételes fenntartásával) ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és erre határidőül 1913. évi június hó 21. napjának délelőtt 10 óraja Mindszentkálai községhezához kitézetik.

Az ingatlanok a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -ánál alacsonyabb áron el nem adtnak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becslésének 20%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, esetleg a bíróságnál való előleges letételt hitelt érdemlőleg igazolni.

Az árverési feltételek alulírt telekkönyvi hatóságnál és Mindszentkálai községhezához betekintethetők.

A kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Tapolcza, 1913. április hó 16. napján.

Papp sk., kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

Ján, kir. telekkönyvvezető.

Elsőrendű igazolvánnyal ellátott vöröstarca

fiatal tenyész-bikák

jutányos áron kaphatók tenyész-képességük, szavatosság elvállalása mellett. A szállítás bérmentve történik a megjelölt állomásra. — Az érdeklődők az állatokat bármikor megtekinthetik

Klein Testvéreknél Celldömölkön.

GOLD TERÉZ SZÜCS ÉS DIVATÁRU-ÜZLETE SÜMEGEN.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Sümegen saját házámban **molykár ellen megóvó intézetemben**, mely tüzkár ellen is biztosítva van, elfogadok mindenféle uri és női téli ruhákat, uti és városi bundákat, lábszákót, kocsitakarót szőnyeget és prémeket stb. a legjutányosabb árban.

HIRDETÉS.

Biró Ignácnál eladó egy legjobb állapotban levő, keveset használt, fekete, elegáns **födött kocsi**, 3 jó állapotban levő, erős **parasztkocsi**, rövid és hosszú oldallal, egy **szán**, egy pár legjobb állapotban lévő parádés és egy pár igás **lőszerszám**, legjobb minőségű **előszéna** és egészséges **préselt szalma**, circa 20 q arpa, zab és egy jókarban levő **szecksvágo**.

Szőlőbirtokosok

különös figyelmébe!
HA FORHINNAL PERMETEZ,
RÉZKÉNPPORRAL POROZ ÉS
BAGOLLAL ÖLI A SZŐLŐMOLYT

- I - SZŐT kevesebb a gond.
- II - SZŐT kevesebb a munka.
- III - SZŐT kevesebb a munkabér!

FORHIN a sokszorta megjavított bordói keverék és számtalan köszönő- és elismerőlevél tanúsága szerint mindenütt a legnagyobb megelégedéssel használják. A

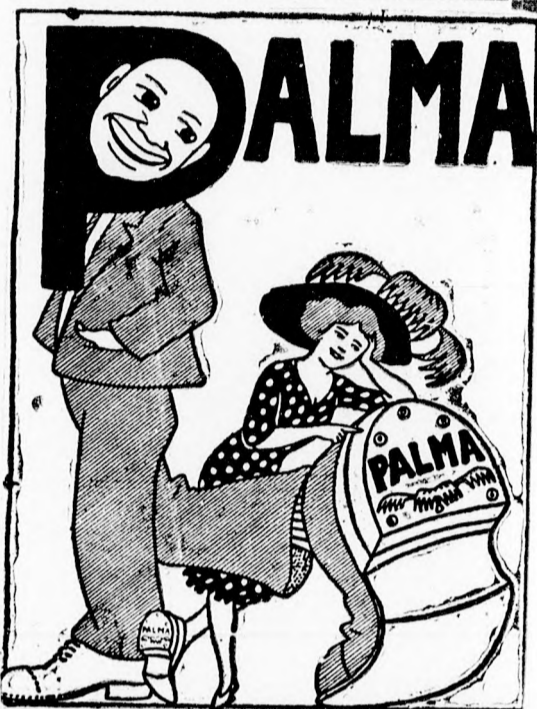
FORHIN -nak nincs üledéke, vízbe dobva azonnal oldódik és biztosan pusztítja a **perenosporát**; egy kész anyag, főalkatrésze rézgálic, tapadképessége oly nagy, hogy bármely harmatnál permetezhet vele; használata óriási munka és **pénzmegtakarítást** jelent, mert az anyag teljesen kész!

Gyümölcskertészek

FORHIN használjanak saját érdekükben **Californialét**, a gyümölcsrovarok elleni védekezésre **rovarenyvet** minden kárteknő rovar lekötésére, **rovarfogó övet** az összes kárteknő rovarok elfogására, **Laurinát** a rovarok ellen nyári védekezésre. **Lauri** **Karbolineumot** a rovarok ellen téli védekezésre. **Lauril oltóviaszt** az oltványok nemesítésére. **Ichneumint** a zsenge virágok permetezésére, **Nicotin Quassia-kivonatot** falkolák permetezésére, **Topomort** mezei egerek pusztítására, **Pampilt** rovarok és darazsak elfogására. Tessék mindezen cikkekről **kimerítő leírást és használati utasítást** kérni, melyet ingyen és bérmentve küld az összes érdeklődőknek

FORHIN szőlőpermetezési anyaggal
BUDAPEST VI, Váci-ut 93/v.

Keszthely, Szalay I. Zalaszentgrót, Gyarmathy Vilmos Zalaegerszeg, Hirsch és Szegő, Nagykanizsa.

Nyári vasuti menetrendek

kaphatók

LÖWY B. könyv- és papirkereskedésében, Tapolczán.

KOLLARIT-BÖRLEMEZ

KOLLARIT-BÖRLEMEZ

k a u c s u k-kompozícióval bevont ruganyos, viharbiztos és időálló szagtalan fedéllemez. A jelenkor leg jobb tetőfedélméze. **Végtelenül tartós!!!** Régi zsindelytetők átfedésére kiválóan alkalmas. — Sem mázolni, sem mészlével bekenni nem kell. Tapolczán kapható: **JUNG ÁDÁM** vaskereskedésében, a Marton-féle fakereskedéssel szemben.

Mit kiabál?

hiszen mindenki tudja már, hogy a

MÁGNÁS

CIPÓKRÉM

Minősége kitűnő puhít, tisztít, fényesít.

Gyártja: **HERCZEG és GEIGER** csász. és kir. udvari szállító Budapest. **KAPHATÓ MINDENÜTT.**

Nyomatott Löwy B. gyorsajtóján, Tapolczán.